

ΘΕΜΑ Α1.1

Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων:

- α. Συνθήκη Ειρήνης των Παρισίων (1856)
- β. Νοεμβριανά
- γ. Δίκη της Νυρεμβέργης

[Μονάδες 15]

ΘΕΜΑ Α1.2

Κάνετε την αντιστοίχιση των αναφερομένων στις δύο στήλες:

1. Ανακήρυξη της αβασίλευτης δημοκρατίας στην Ελλάδα	α. 1989
2. Σύμβαση των Στενών	β. 1878
3. Συνθήκη του Αγίου Στεφάνου	γ. 1924
4. Σύμφωνο Μολοτωφ-Ρίμπεντροπ	δ. 1925
5. Πτώση του Τείχους του Βερολίνου	ε. 1841
	στ. 1992
	ζ. 1939

[Μονάδες 10]

ΘΕΜΑ Α2.1

Να καταγράψετε το περιεχόμενο των συνθηκών των Σεβρών και της Λωζάννης και να τις συγκρίνετε ως προς τη σημασία που είχαν για την Ελλάδα .

[Μονάδες 12]

ΘΕΜΑ Α2.2

Τι γνωρίζετε για την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα; Πώς μετεξελίχθηκε στη σημερινή Ευρωπαϊκή Ένωση;

[Μονάδες 12]

ΘΕΜΑ Β1

Με βάση τα ακόλουθα παραθέματα και τις ιστορικές σας γνώσεις, να προσδιορίσετε το χαρακτήρα της Επανάστασης των Ελλήνων το 1821 [Μονάδες 25].

ΚΕΙΜΕΝΟ Α: Το ζήτημα περιπλεκόταν ακόμα πιο πολύ από τον ειδικό και πολύπλοκο χαρακτήρα του ελληνικού κινήματος. Βέβαια, ήταν ένα κίνημα εθνικό αλλά και κίνημα ενός χριστιανικού λαού ενάντια στον μουσουλμάνο κατακτητή που δεν ήταν εύκολο να θεωρηθεί νόμιμος. Τέλος, ήταν κίνημα ενός λαού που σ' εκείνη τη ρομαντική εποχή και μόνο το άκουσμα του ονόματός του είχε τόση δύναμη υποβλητική που ξεσήκωσε ομόφωνη την παγκόσμια κοινή γνώμη, και οι κυβερνήσεις, ακόμα και οι πιο απολυταρχικές, έπρεπε να τη λογαριάζουν. Οι φιλελεύθεροι όλων των χωρών, εκείνοι που πρώτοι ξεσήκωσαν αυτό το φιλελληνικό ρεύμα, προβάλλουν κυρίως τον εθνικοαπελευθερωτικό χαρακτήρα του κινήματος. Ο αγώνας για τους Έλληνες ήταν και δικός τους αγώνας. Μιά απερίθωτη αυτή τη φορά στις αντιδραστικές δυνάμεις που είχαν καταστείλει τα ευρωπαϊκά απελευθερωτικά κινήματα. Οι άνθρωποι των γραμμάτων πάλι ονειρεύονταν την ανάσταση της κλασικής Ελλάδας, ενώ οι συντηρητικοί και οι βασιλόφρονες, που βλέπανε πίσω απ' την ελληνική εξέγερση τις ραδιουργίες των φιλελευθέρων, απέφευγαν αρχικά να πάρουν τη θέση ή παρέμεναν εχθρικοί. Τελικά όμως, η ελληνική υπόθεση κέρδισε ένα μεγάλο τμήμα τους, προτάσσοντας τον χριστιανικό χαρακτήρα του κινήματος, χωρίς ωστόσο και να εγκαταλείψουν την πολεμική τους ενάντια στους φιλελεύθερους. Έτσι, η ελληνική υπόθεση αποτελούσε ένα θέμα εσωτερικής διαμάχης σε κάθε χώρα ανάμεσα στις ανταγωνιζόμενες δυνάμεις της Ευρώπης.

[Νίκος Σβορώνος, Ανάλεκτα νεοελληνικής ιστορίας, 1995, σ.232-233]

ΚΕΙΜΕΝΟ Β: [...] ο λόγος είναι για την ανοικοδόμηση ενός νέου πολιτεύματος, θεμελιωμένου στην ευνομία [...] και παλαιοί και νέοι φιλόσοφοι όλοι συμφωνούν ότι βάση της πολιτείας είναι

η ευνομία. Συμφωνούν ακόμα και σε τούτο: ότι η ευνομία δε μπορεί να στερεωθεί χωρίς ισονομία, στην οποία όλοι χωρίς εξαίρεση να κυβερνώνται από τους ίδιους νόμους [...]. Όλοι επιδιώκουν την ευδαιμονία και η ίδια επιθυμία ξεσήκωσε και τους Γραικούς (τους Έλληνες) κατά του άγριου τυράννου, ο οποίος είχε εξορίσει από την Ελλάδα όλα τα μέσα της ευδαιμονίας.
[Επιστολή Αδ. Κοραή προς Αλ. Υψηλάντη στις 20/06/1821]

ΘΕΜΑ Β2

Αντλώντας στοιχεία από το κείμενο που σας δίνεται και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις, να παρουσιάσετε τις διαφορετικές θέσεις του πρωθυπουργού Ελευθερίου Βενιζέλου και του βασιλιά Κωνσταντίνου σχετικά με τη στάση της Ελλάδας κατά το πρώτο έτος του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου (μονάδες 10) και να εντοπίσετε τους λόγους αυτής της διαφωνίας (μονάδες 15).

«Ο Έλευθέριος Βενιζέλος θά έκδηλώσει από τίς πρώτες μέρες τῆς εὐρωπαϊκῆς κρίσης τήν ἀπόφασή του νά συμπορευτεῖ μέ τίς Δυνάμεις τῆς Συνεννοήσεως. Ὑπέρμαχος τῶν ἀρχῶν τῆς ἐλευθερίας τῶν λαῶν καί τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου καί, ἀκόμη, ἀποφασισμένος νά ἀξιοποιήσῃ κάθε πρόσφορη δυνατότητα στό διπλωματικό πεδίο, ἔτεινε νά ἐναρμονίσῃ τόν γενικότερο ἰδεολογικό προσανατολισμό του μέ τήν προώθηση τῶν ἐθνικῶν διεκδικήσεων [...] Ἡ σταθερή κλίση πρός τή συνεργασία μέ το ἀγγλικό συμμαχικό δίκτυο ἐνισχυόταν ἀπό τήν πεποίθησή του στήν τελική βρετανική κατίσχυση¹, τουλάχιστο στή Μεσόγειο. Ἡ ἐπίταση² τέλος, τῶν ἐξωτερικῶν ἀπειλῶν – βουλγαρικές βλέψεις πρός τήν κατεύθυνση τῆς ἐλληνικῆς Μακεδονίας, προσπάθεια τῆς Πύλης νά ἐπανακτήσῃ τή Χίο καί τή Μυτιλήνη, ^{ἀπηνεῖς}³ διωγμοί τοῦ ἐλληνισμοῦ τῆς Θράκης, τοῦ Πόντου καί τῆς Μικρασίας - ἐνίσχυε ἀκόμη περισσότερο τόν Ἑλληνα πρωθυπουργό στήν ἀπόφαση νά ἐπιζητήσῃ στή συμμαχία μέ τά κράτη τῆς Συνεννοήσεως τό ἔρεισμα γιά τήν ἀντίσταση στίς γειτονικές πιέσεις. Ἡ οὐδετερότητα καί, συνακόλουθα, ἡ ἀπομόνωση τῆς Ἑλλάδας θά εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα τήν ἀπώλεια σημαντικῶν εὐκαιριῶν γιά τήν προώθηση τῶν ἐθνικῶν θέσεων, ἀλλά καί θα ἐξέθετε τά ἐδάφη της στόν κίνδυνο νά ἀποτελέσουν τό ἀντικείμενο συναλλαγῆς μεταξύ τρίτων.

Στόν ἀντίποδα τῶν ἰδεολογικῶν προσανατολισμῶν καί τῆς δυναμικῆς ἀντιλήψεως τοῦ πρωθυπουργοῦ, ὁ βασιλιάς ἔτεινε νά ἀποτελέσει τόν πόλο μιᾶς ἀντίρροπης διπλωματικῆς στρατηγικῆς. Ἡ στενή συγγένεια μέ τή [γερμανική] αὐτοκρατορική οἰκογένεια τῶν Χοετζόλλερν, ἡ ἐξοικείωση μέ τό συγκεντρωτικό πνεῦμα τῆς γερμανικῆς Αὐλῆς καί ἡ μαθητεία στή στρατιωτική Ακαδημία τοῦ Βερολίνου εἶχαν συμβάλῃ στή διαμόρφωση τῆς συντηρητικῆς ἰδιοσυγκρασίας καί στήν ἐμπέδωση τῆς πεποιθήσεώς του στήν ἀκατάβλητη δύναμη τῶν γερμανικῶν ὅπλων. Ἡ ἀντίληψη αὕτη συνυφαινόταν στήν πράξη μέ τήν υἱοθέτηση μιᾶς διπλωματικῆς τακτικῆς ἐπιφυλάξεων καί δισταγμῶν, ἀσυμβίβαστης μέ τήν ἐφαρμογή παρακινδυνευμένων ἤ καί, ἀπλά, τολμηρῶν πρωτοβουλιῶν: ἡ ἀποχή ἀπό τήν ἔνοπλη διαμάχη, ἔστω καί ἂν ἀποστεροῦσε τή χώρα ἀπό πιθανά ὀφέλη, ἐγκυμονοῦσε τούς λιγότερους κινδύνους γιά τό ἔθνος...».

[Κ. Σβολόπουλος, *Ἡ Ἑλληνική Ἐξωτερική Πολιτική, 1900 – 1945* (Πολιτική καί Ἱστορία, 31), 4^η ἐκδοση, Αθήνα: Βιβλιοπωλεῖον τῆς Εστίας, 1997, σσ. 109-110.]

¹ πλήρης επικράτηση

² αύξηση της έντασης, ενίσχυση

³ σκληροί, ανελέητοι

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!